

БІРЖОВІ ІНСТРУМЕНТИ В УПРАВЛІННІ РИЗИКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

О. М. Тягнирядно, аспірант, toleg.work@gmail.com, orcid.org/0000-0001-8374-3448, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Методологія дослідження. Методологічним підґрунтям дослідження стала концепція непрогнозованих подій НасімаТалеби. При виконанні дослідження були використані такі методи загальнонаукового пізнання, як: метод історичного і логічного – при здійсненні ретроспективного аналізу становлення й розвитку біржових інструментів, абстракції – при формуванні поняття ризиків, систематизації – при формуванні теоретичного підходу до управління ризиками шляхом використання ф'ючерсних контрактів.

Результати. У статті обґрунтовано теоретичні положення й методичні підходи до розробки альтернативних стратегій управління ризиками через біржові інструменти, а саме: через похідні фінансові інструменти – опціони. Обґрунтовано важливість формування теоретичних основ суті ризиків, з якими можуть зустрічатися вітчизняні товаровиробники сільськогосподарської продукції. Виокремлено та проаналізовано етапи становлення похідних біржових інструментів, більш ретельно розглянуто сучасний класичний підхід до управління ризиками через застосування похідних біржових інструментів – ф'ючерсів. Виділено основні переваги й недоліки використання ф'ючерсів з метою здійснення хеджування

Новизна. Удосконалено теоретичний підхід до управління ризиками шляхом використання ф'ючерсних контрактів. Здійснено оцінку історичних етапів розвитку використання похідних біржових інструментів. Запропоновано новий підхід в управлінні ризиками шляхом використання опціонної стратегії Collar.

Практична значущість. Стратегія хеджування Collar може бути використана для захисту активів, що зазнають високої ризикованості.

Ключові слова: ризик, управління ризиками, ризик-менеджмент, хеджування, опціони, ф'ючерси, деривативи, похідні фінансові інструменти.

Постановка проблеми. Світовий досвід показує, що використання біржових інструментів, а особливо похідних фінансових інструментів сприяє розвитку фінансових організацій, товаровиробників. Також дані інструменти дозволяють зменшувати цінові ризики, наприклад за допомогою опціонів можливе проведення біржових угод з мінімальним ризиком. Світові сільськогосподарські виробники все частіше використовують деривативи (похідні фінансові інструменти) для того, щоб хеджувати свої ризики і обмежувати рівень невизначеності з приводу майбутніх цін на активи. Тому біржові інструменти вносять значний вклад в розвиток економіки і збільшують її ефективність за рахунок управління ризиками учасників ринку й

більш точного визначення ціни активу в ході біржових торгів. В цій статті буде наведена інформація про використання біржових інструментів, а саме ф'ючерсів та опціонів, яка стане у пригоді як сільсько-господарським виробникам так і дослідникам способів управління ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оскільки використання біржових інструментів для управління ризиками практикується на заході, то методологічні й теоретичні основи управління ризиками біржовими інструментами відображені у наукових працях: Дж. М. Томсета, Дж. Халла, Н. Талеби [1–3]. Вагомий внесок у розв'язання проблем використання біржових інструментів для управління ризиками зробили також вітчизняні

вчені: О. Кірієнко, О. Лактіонов М. Солодкий, О. Сохацька та інші [4–7]. Проте, незважаючи на значні наукові досягнення у сфері управління ризиками та хеджування, однаково залишається велика кількість питань, які потребують постійного дослідження.

Формулювання мети статті. Метою статті є наукове обґрунтування методичних підходів та висвітлення практичних рекомендацій щодо використання класичних й альтернативних стратегій управління ризиками сільськогосподарських товаровиробників інструментами біржового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Українські сільськогосподарські товаровиробники дуже тісно інтегровані в світову торгівельну мережу. Даний факт має як позитивні сторони – розширення кола потенційних споживачів, так і негативні – зростання ризиків. Саме збільшення ризиків через зростання глобалізаційних процесів є однією з ключових загроз для вітчизняних товаровиробників в їхній діяльності. На нашу думку варто розкрити суть ризику, а саме невизначеності ринкових умов, для того, щоб якісно управляти ним, використовуючи найбільш ефективні інструменти. Ми це зробимо на основі досліджень знаменитого вченого, експерта з управління ризиками, філософа – НасімаТалебі [3].

Волатильність і невизначеність ростуть у всіх країнах, галузях і ринках, так само як і в більшості аспектів життя людства. З кожним роком цей процес продовжує прискорюватись. Причина в зростанні епістемічної невизначеності і емерджентності внаслідок техно-соці-ального ускладнення світу. Якщо спростити це твердження – в стрімко ускладнюючомуся і прискорюючомуся світі важливість прогнозів зростає, а точність – падає. Основним джерелом протиріч і плутанини навколо прогнозів цін на товари на світовому ринку є те, що вони є ймовірними. Практично це означає, що вони не пророкують факт підвищення або зниження, а повідомляють про ймовірність того чи іншого результату. Що ще більш ускладнює проблему, – ці прогнози повідомляються задовго до події в вигляді точкових оцінок (іноді з якої мається на увазі помилкою моделі).

Однак використовувані моделі зовсім не є копією реального світу. І що ще гірше, –

ніхто на світі не може визначити задовго до події, наскільки велика помилка моделювання. Суть тут в наступному- будь-які передбачення мають два типи невизначеності: алеаторну і епістемічну. Алеаторна невизначеність пов'язана з фундаментальними властивостями системи, а саме – з випадковим характером досліджуваних процесів (наприклад, імовірністю випадання шістки на гральній кістці). Епістемічна невизначеність пов'язана з невизначеністю системи – а саме, з відсутністю достатніх знань про процеси і заміні знань деякими неточними моделями. Іншими словами – алеаторного невизначеність відноситься до результатів гри. А епістемічна, або епістемологічна – невизначеність, яка відноситься і до того, в яку гру ми граємо, і яким буде її результат.

Торгівля сільськогосподарськими товарами має високу епістемічну невизначеність, коли потрібно вгадувати і гру, і її результат. Вгадати ж гру часто просто неможливо, – вона відбувається багато на фоні димової завіси помилкових або відволікаючих новин на товарних ринках. Але найгірше, що учасники ринкових відносин щосили намагаються зламати гру, якщо не підмінюючи правила, то, як мінімум, трактуючи їх у свою користь. З цією метою гравці ініціюють сторонні дії третіх осіб (які не є учасниками гри), здатні вплинути на хід гри. Наприклад, в прогнозах світових аналітиків просто був відсутній варіант, що США і Китай будуть залучені в торгіву війну. І це викликало сплеск змін прогнозу, звичайно ж, вплинувши і на ціни більшості сільськогосподарських товарів. Залишається відповісти на питання – звідки походить епістемологічна невизначеність. Вона походить від такого явища як емерджентність [8].

Емерджентним називають якісний стрибок в ускладненні системи, коли раптом зовсім мимовільно у неї з'являються якості (властивості), які відсутні у її елементів, і виникають виключно завдяки об'єднанню цих елементів в єдину, цілісну систему. Елементами таких систем можуть бути що завгодно: від молекул речовини до автомобілів і живих особин. Одним з відомих дослідників цього явища є Джон Ремі. В одній з своїх праць він пояснює принцип емерджентності таким чином. «Ви можете провести ціле

життя, вивчаючи окрему молекулу води, але ніколи не зможете визначити властивості льоду. Спостерігайте за одиноким мурахою під мікроскопом стільки захочете, але ви не можете передбачити, що тисячі таких мурах можуть раптом спільно побудувати міст зі своїх тіл, щоб подолати прірву. Вивчіть птахів в зграях або косяки риби, але ви не знайдете там нікого, хто б керував дивно злагодженими рухами всіх інших» [8]. Емерджентність присутня всюди: в біологічних, громадських, ринкових та інших типах систем.

Для вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників використання біржових інструментів, а особливо похідних біржових інструментів для управління ризиками вважається досить екзотичною й новою практикою. Зараз спробуємо розвіяти цей стереотип. Спершу роз'яснимо, що саме ми розуміємо під терміном – дериватив (похідний фінансовий інструмент).

Похідні інструменти – це інструменти, вартість яких є похідною від вартості і характеристик базового активу (цінних паперів,

товарних активів). Основними видами деривативів є форвардні, ф'ючерсні контракти, опціони і свопи. Головною функцією деривативів з моменту їх появи вважалося розподіл між учасниками угоди ризиків, пов'язаних зі зміною цін, курсів, процентних ставок. Бурхливе зростання обсягів строкових ринків, що почався в США в першій половині 1980х рр., а в Європі і Японії – в другій, супроводжувався появою нових типів похідних фінансових інструментів і, відповідно, новими їх функціями. Похідні фінансові інструменти мають специфічні і унікальними властивості. Вони вважаються одними з найбільш затребуваних інструментів торгівлі на біржовому і позабіржовому ринках за кордоном. В Україні ринок деривативів існує майже двадцяти років і на сьогоднішній день дуже істотно поступається за обсягами зарубіжних ринків.

Цікавим фактом, який підвищує довіру використання похідних біржових інструментів – тривалість їхнього використання, що зображено в табл. 1.

Таблиця 1

Основні етапи розвитку похідних фінансових інструментів

Назва етапу	Період
У 48-ому законі Хаммурапі вперше згадується дериватив	1792 до 1750 р. до н.е.
Впровадження Клірингових палат в Месопотамії	1400 р. до н.е.
Використання деривативу(опціону) грецьким філософом Фалесом	з 625 до 550 р. до н.е
Рисова біржи в Додзімбі	17 ст.
Перші деривативи в США	1848 рік
Високотехнологічний розвиток і деривативи	з 1970-х років

Ще до нашої ери торгівці розуміли важливість управління ризиками й вже тоді намагались застосовувати інструменти, які б покращували їх положення. Для цього розглянемо етапи розвитку похідних фінансових інструментів. Хаммурапі був царем Вавилону, який за деякими джерелами царював приблизно з 1792 до 1750 до н.е. Він відомий як один із перших законотворців. Кодекс Хаммурапі вважається одним із найстаріших письмових законів, відомих сьогодні, і охоплює майже всі аспекти як цивільних, так і комерційних законів того часу. З точки зору деривативів, у цьому 48-му законі можна визнати, що такий договір, який перекладається

більш сучасною мовою, передбачав би наступне: фермер, який має іпотечний кредит на його майно, зобов'язаний виплачувати річні відсотки у вигляді зерна, проте, у випадку невдалого врожаю цей фермер має право не платити нічого, а кредитор не має іншого вибору, крім як пробачити належні відсотки. Експерти в галузі деривативів класифікують такий договір як опціон для продажу.

Близько 1400 р. до н.е. за часів Стародавнього Месопотамського періоду деривативи містили, в більшості випадків, опис сторін, опис перерахованого майна, ціну операції, дату доставки, а іноді і список, і навіть опис свідків. Торгівля проходила біля воріт міст, на пристанях у портових містах та в

центрах міста, точніше у храмах. Вони функціонували як торговельні сховища, були сторонами контрактів і пропонували складські приміщення.

Подальший слід деривативів в історії можна знайти в «Політиці» Аристотеля. Аристотель розповідає історію Фалеса, іншого філософа, а також математика, який жив приблизно з 625 до 550 р. до н.е. в Мілеті, який був одним з найбільших міст Стародавньої Греції. У зимовий час Фалес передбачив надзвичайно великий оливковий врожай. Він скористався можливістю вести переговори з власниками оливкових пресів, але не мав зобов'язання найняти олійні преси в регіоні наступної осені. Щоб забезпечити це право, Фалес зробив депозит готівкою, тобто створив біржовий інструмент – опціон Call.

У 1730 р. в Японії біржа «Додзімба Рис» була офіційно визнана біржовим обміном, де продавці рису використовували деривативи, необхідні для реєстрації та отримання ліцензії на річну плату. Правила, що регулюють торгівлю на цьому обміні, були подібні до поточних форвардів та ф'ючерсних бірж: наприклад, були фіксовані торгові періоди, учасники були учасниками біржі, стандартизовані контракти, що торгуються як ф'ючерси, а також якість рису, в останній день торгового періоду всі позиції мали бути погашені готівкою або фізичною доставкою через клірингову палату, кожен учасник мав мати кредитну лінію з кліринговою палатою [9]. У 1848 р. в Чикаго, Сполучені Штати, був створений перший обмін похідних інструментів. Це Чиказька торгова палата (СВОТ), найстаріший організований ф'ючерсний ринок, який все ще працює у світі. Тим не менш, вона об'єдналася з Чиказькою товарною біржою в 2007 році, щоб стати групою СМЕ.

З 1970-х років США стали колыскою інновацій у похідних інструментах. Розвиток комп'ютерів та їхнє зростаюче використання в фінансових ресурсах, що дозволило швидко вирішувати складні моделі та обчислення, а також м'який регуляторний режим, є ключовими елементами для інновацій. Фінансові інновації були вперше запроваджені біржами. Наприклад, Чиказька товарна біржа відкрила ф'ючерсні контракти на фінансові інструменти у 1972 році та Чиказька торгова

палата представила перші ф'ючерсні контракти на процентні ставки в 1975 році [10].

Проаналізувавши етапи становлення похідних біржових інструментів, розглянемо сучасний класичний підхід до управління ризиками, застосовуючи похідні біржові інструменти – ф'ючерси. Нагадаємо, що ф'ючерс або ф'ючерсний контракт (Futures Contract) – це угода, відповідно до якої одна сторона набуває зобов'язання продати (купити) в день виконання, а інша сторона – купити (продати) стандартну кількість базового активу за заздалегідь визначеною ціною. Таким чином, хеджування ф'ючерсами дає можливість інвестору зафіксувати поточну ціну базисного активу для проведення угоди за цією ціною в майбутньому [11].

Ф'ючерсний контракт є біржовим інструментом, а значить, ф'ючерсний ринок більш ліквідний і вільний від кредитного ризику. Контрагентом всіх інвесторів на біржі виступає клірингова палата біржі. Завдяки системі маржинальної торгівлі учасник торгівлі може укласти і коротку, і довгу угоду з кліринговою палатою. Маржа – це грошовий завдаток, який вноситься учасником в угоду. Простіше кажучи, маржа дозволяє не оплачувати угоду повністю, а лише на 1/10 або 1/20 частину, при цьому учасник ринкових відносин несе всі ризики і прибутковість цільної угоди.

Розрізняють дві стратегії хеджування ф'ючерсними контрактом: його покупкою і його продажом. Хеджування купівлею («хедж покупця» або «довгий хедж») означає придбання ф'ючерсу з метою страхування від фінансових втрат у зв'язку з підвищенням цін в майбутньому. Хеджування продажом («хедж продавця» або «короткий хедж») – протилежна стратегія, яка використовується інвестором, який хоче в майбутньому продати товар, але за його прогнозами ціна на цей актив може впасти. Тому він продає ф'ючерс, щоб продати актив у майбутньому за контрактною ціною.

Основними перевагами використання ф'ючерсів в цілях хеджування вважаються: відсутність капіталовкладень; мінімальний розмір маржі; висока кореляція цінової чутливості з базисним активом (причому часто не тільки з базисним, в зв'язку з чим пошире-

ний метод перехресного хеджування); стандартизованість. Всі умови, окрім ціни, визначаються біржою. Також існує тільки 4 місяці можливої поставки: березень, червень, вересень, грудень. Завдяки цьому на великих біржах досягається практично необмежена ліквідність[12].

Однак стандартизованість ф'ючерсів пов'язують і з його недоліком, оскільки властивість не передбачає гнучкості умов укладення контракту і хеджування ф'ючерсами не буває ідеальним, тобто абсолютно задовольняє терміновості і обсягом базисного активу. Другий недолік ф'ючерсу – базисний ризик, який виникає при хеджуванні поточного портфеля. Наприклад, позицію з датою фізичної реалізації через 6 місяців раціонально хеджувати шестимісячним ф'ючерсом. Але після закінчення трьох місяців складеться наступна ситуація: тримісячна позиція до сих пір хеджується шестимісячним ф'ючерсом. Подібний хедж вже не вважається оптимальним, адже розрив в ціновій чутливості згодом збільшується.

Ф'ючерсний контракт зручний для використання в тому випадку, коли інвестор впевнений у своєму прогнозі руху ринку. Але й для невпевнених у своїх прогнозах, є відповідний інструмент. На відміну від ф'ючерсних контрактів, опціонні дають інвестору право виконувати або не виконувати умови угоди на дату закінчення опціону, завдяки чому даний інструмент здається більш привабливим[13].

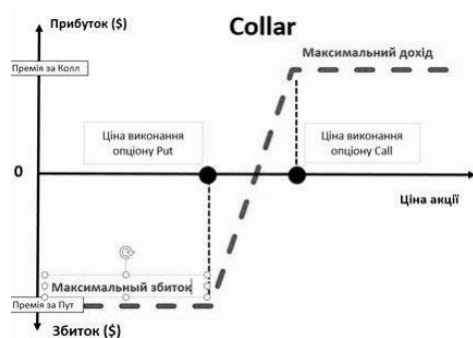

Рис. 1. Профіль ризик / доходність стратегії Collar

Опціон – угода, яка дає право його покупцеві купити (продати), а його продавцеві – зобов'язання продати (купити) базовий ак-

тив у майбутньому за заздалегідь обумовленою ціною. За це покупець права на покупку (продаж) активу сплачує премію (вартість) опціону. Наведемо приклад простої й ефективної стратегії хеджування використовуючи опціони – стратегії Collar (ошийник). Цю стратегію можна використовувати кількома способами і в різних ринкових умовах. Традиційно вона використовується для захисту активу[14].

Три компонента стандартного Collar – це купівля базового активу (наприклад ф'ючерс на товарний актив), продаж опціону колл поза грошей (ОТМ) та купівля пута поза грошей ОТМ Put. Профіль ризик/доходність стратегії Collar чітко визначає лінією захищеність активу. Ризик і дохід вказані наперед. Прибуток на верхньому рівні обмежений ціною виконання опціону callОТМ, а ризик – страйком пута ОТМ. Премія, отримана в результаті продажу опціону колл, повинна в більшості випадків оплачувати захисний пут з додатковою часовою прибутковістю.

Висновки. Проведене дослідження дозволило створити теоретичні положення й методичні підходи до розробки альтернативних стратегій управління ризиками через біржові інструменти, головним з яких визнано опціони. У процесі дослідження історичної ретроспективи становлення похідних біржових інструментів виокремлені такі етапи, як 1792 до 1750 р. до н.е.(перша згадка про дериватив), 625 до 550 р. до н. е. (впровадження Клірингових палат в Месопотамії), 625 до 550 р. до н.е. (використання деривативу(опціону) грецьким філософом Фалесом), 17 ст. (виникнення рисової біржі в Додзімбі), 1848 р. (поява перших деривативів в США), з 1970-х рр. (високотехнологічний розвиток і деривативи). Запропоновано новий підхід в управлінні ризиками шляхом використання опціонної стратегії Collar.

Література

1. Томсетт М. С. Торговля опціонами: спекулятивні стратегії, хеджування, управління ризиками / М. С. Томсетт. – М. : Альпіна, 2001. – 360 с.
2. Халл Дж. Опціони, ф'ючерси і інші производні фінансові інструменти / Дж. К. Халл. – Москва; Санкт-Петербург; К: Вільямс, 2008. – 1024 с.
3. Талеб Н. Черний лебедь. Под знаком непередсказуемости. / Н. Талеб. – М. : Колибри, Азбука-Аттикус, 2018. – 736 с.

4. Кірієнко О. Сутність і види ризиків у біржовій діяльності / О. Кірієнко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 10. – С. 104–110.
5. Лактіонов О. В. Економічний механізм біржової торгівлі в управлінні цінним ризиком: Дис. канд. екон. н.: 08.07.05 / Харківський держ. технічний ун-т будівництва та архітектури (ХДТУБА). – Х., 2005. – 256 с.
6. Солодкий М. О. Біржовий ринок / М. О. Солодкий. – К.: Джерела М., 2004. – 336 с.
7. Сохацька О. М. Міжнародні ф'ючерсні ринки: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. / О. М. Сохацька. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 454 с.
8. Ренні Дж. «Як складне ціле виникає з простих частин?» – [Електронний ресурс.] – Режим доступу: <https://www.quantamagazine.org/emergence-how-complex-wholes-emerge-from-simple-parts-20181220>
9. Ерст Юн Вебер. Коротка Історія Деривативів (University of Western Australia, 2008). pp. 11–12.
10. Солодкий М. Розвиток світового біржового ринку деривативів / М. Солодкий, В. Гниляк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 8. – С. 3–8. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2012_8_3
11. Hull J. C. Options, futures and other derivatives / J. C. Hull. – 5-th ed. – New Jersey: University of Toronto, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 2003. – 780 p.
12. Примостка Л. Фінансові деривативи: аналітичні та облікові аспекти / Л. Примостка. – К.: КНЕУ, 2001. – 263 с.
13. Мосс Д., Кінтген Є. Рисова біржа Додзімба й інші особливості ф'ючерсної торгівлі (Harvard Business School: Boston, 10 November 2010). pp. 34–78.
14. Елман А. Альтернативні способи використання стратегії Covered Calls, 2009.
2. Hall, Dzh. K. (2008). Optsiony, fiutchersy i drugie proizvodnye finansovye instrumenty. Moskva; Sankt-Peterburg; Kiev: Viliams.
3. Taleb, N. (2018). Chernyy lebed. Pod znakom nepredskazuemosti. Moskva: Kolibri, Azbuka-Attikus.
4. Kirienko, O. (2005). Sutnist i vydy ryzykiv u birzhoviy diialnosti. Aktualni problemy ekonomiky. (10), 104-110.
5. Laktionov, O.V. (2005). Ekonomichnyy mekhanizm birzhovoi torhivli v upravlinni tsinovym ryzykom. Candidate's thesis. Kharkiv: Kharkivskyy derzhavnyy tekhnichnyy universytet budivnytsva ta arkhitektury (KhDTUBA).
6. Solodkyy, M.O. (2004). Birzhovyy rynek. Kyiv; Dzhherela M.
7. Sokhatska, O.M. (2003). Mizhnarodni fiuchersni rynky: teoretyko-metodolohichni aspekty. Ternopil: Kart-blansh.
8. Renni, Dzh. «Yak skladne tsile vynykaie z prostykh chastyn?» Retrieved from <https://www.quantamagazine.org/emergence-how-complex-wholes-emerge-from-simple-parts-20181220>
9. Veber, Ernst Yun. (2008). Korotka Istorii Deryvatyviv. (University of Western Australia, 2008). pp. 11-12.
10. Solodkyy, M., & Hnyliak, V. (2012). Rozvytok svitovoho birzhovoho rynku deryvatyviv. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini, (8), 3-8. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2012_8_3
11. Hull, J.C. (2003). Options, futures and other derivatives. (5th ed.). – New Jersey: University of Toronto, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 780 p.
12. Prymostka, L. (2001). Finansovi deryvatyvy: analitychni ta oblikovi aspekty. Kyiv: KNEU.
13. Moss, D., & Kinthen, Ye. Rysova birzha Dodzimba y inshi osoblyvosti fiutchersnoi torhivli. (Harvard Business School: Boston, 10 November, 2010) pp. 34-78.
14. Elman, A. (2009). Alternatyvni sposoby vykorystannia stratehii CoveredCalls.

References

БИРЖЕВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ В УПРАВЛЕНИИ РИСКАМИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ

О. М. Тягнрядно, аспирант, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Методология исследования. Методологическим основанием исследования стала концепция непрогнозируемых событий НасимаТалебы. При выполнении исследования были использованы такие методы общенаучного познания, как: метод исторического и логического – при осуществлении ретроспективного анализа становления и развития биржевых инструментов, абстракции – при формировании понятия рисков, систематизации – при формировании теоретического подхода к управлению рисками путем использования фьючерсных контрактов.

Результаты. В статье обоснованы теоретические положения и методические подходы к разработке альтернативных стратегий управления рисками через биржевые инструменты, а именно: через производные финансовые инструменты – опционы. Обоснована важность формирования теоретических основ сущности рисков, с которыми могут встречаться отечественные товаропроизводители сельскохозяйственной продукции. Выделены и проанализированы

этапы становления производных биржевых инструментов, более тщательно рассмотрен современный классический подход к управлению рисками через применения производных биржевых инструментов – фьючерсов. Выделены основные преимущества и недостатки использования фьючерсов с целью осуществления хеджирования

Новизна. Усовершенствован теоретический подход к управлению рисками путем использования фьючерсных контрактов. Осуществлена оценка исторических этапов развития использования производных биржевых инструментов. Предложен новый подход в управлении рисками путем использования опционной стратегии Collar.

Практическая значимость. Стратегия хеджирования Collar может быть использована для защиты активов, подверженных высокому риску.

Ключевые слова: риск, управление рисками, риск-менеджмент, хеджирование, опционы, фьючерсы, деривативы, производные финансовые инструменты.

STOCK EXCHANGE INSTRUMENTS IN RISK MANAGEMENT OF AGRICULTURAL MANUFACTURERS

O. M. Tyagnyryadno, Post-graduate student, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Research methodology. The methodological basis of the study was the concept of unpredictable events of Nasim Taleba. When carrying out the research, such methods of general scientific knowledge were used: the historical and logical method – in performing a retrospective analysis of the formation and development of exchange-traded instruments; abstraction – in forming the concept of risks; systematization – in forming a theoretical approach to risk management by using futures contracts.

Results. The author substantiates theoretical provisions and methodological approaches to the development of alternative risk management strategies through exchange instruments, namely: through derivative financial instruments – options. The importance of forming the theoretical foundations of the nature of the risks that domestic producers of agricultural products may encounter is substantiated. The stages of formation of derivatives of stock exchange instruments are identified and analyzed, the modern classical approach to risk management is considered more thoroughly through the use of derivatives of stock exchange instruments – futures. The main advantages and disadvantages of using futures for the purpose of hedging are highlighted.

Novelty. The theoretical approach to risk management through the use of futures contracts has been improved. The assessment of the historical stages of development of the use of derivatives of stock exchange instruments is carried out. A new approach to risk management is proposed by using the Collar option strategy.

Practical value. Collar hedging strategy can be used to protect high-risk assets.

Keywords: risk, risk management, hedging, options, futures, derivatives, derivative financial instruments.

Надійшла до редакції 04.02.20 р.